

1

Arbetsgrupp

- Markus Hoffmann
- Lars-Erik Lundkvist
- Anna Redner
- Marie Törnquist
- Victoria Thuillier
- Elin Windfäll
- Claes Johansson, Lantmännen
- Maja Forssell
- Christian Nordenskjöld
- Fredrik Sundblad

Lantbrukarnas Riksförbund | 2

2

”Med grön omställning avses summan av de miljö- och klimatåtgärder som bedöms behövas i odlingen och djurhållningen för att klara de svenska miljökvalitetsmålen och olika EU-direktiv samt nödvändiga åtgärder för att klimatanpassa odlingen.”

Lantbrukarnas Riksförbund | 3

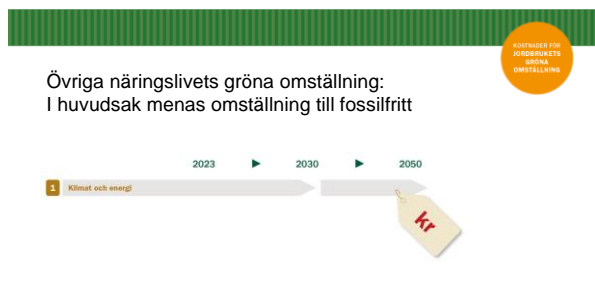
3

”Det som begränsar hållbarhetsarbetet i odlingen och djurhållningen mest nu är inte otillräcklig förståelse av hur naturen fungerar och brist på insikt om nödvändiga åtgärder utan otillräcklig finansiering av miljö- och klimatåtgärder”

Lantbrukarnas Riksförbund | 4

4

Lantbrukarnas Riksförbund | 5

5

Jordbrukets gröna omställning – fyra likvärdiga delar

Lantbrukarnas Riksförbund | 6

6

Vi har beräknat kostnaderna för den gröna omställningen

Lantbrukarnas Riksförbund | 7

7

Beräkningsprinciper

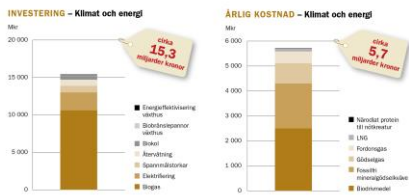
1. Utgå från beting och åtgärder i de svenska mjölkkvalitetsmålen och EU-direktiv som trätt i kraft.
2. Använd i möjligaste mån redan beräknade kostnader från myndigheter, utredningar och forskare.
3. Använd nuvarande kända priser istället för att spekulera om framtida högre eller lägre kostnader för miljö- och klimatåtgärder.
4. Det är kostnader på gårdar som beräknats, inte i industrin före eller efter gården.

Lantbrukarnas Riksförbund | 8

8

1 Kostnader klimat och energi

Lantbrukarnas Riksförbund | 9

9

2 Kostnader för biologisk mångfald

Lantbrukarnas Riksförbund | 10

10

3 Kostnader för mark-, vatten- och luftvård

Lantbrukarnas Riksförbund | 11

11

4 Kostnader för klimatanpassning (ur bara ett vattenperspektiv)

Lantbrukarnas Riksförbund | 12

12

4 Kostnader för klimatanpassning (ur bara ett vattenperspektiv)

- Ökad täckdikning:** Ca 25 miljarder kr.
Ref: Jordbruksverket.
 - Ökad bevattning:** Ca 20 miljarder kr.
Ref: egna beräkningar.
 - Underhållsskuld kulvertar:** Ca 10 miljarder kr. Ref: egna beräkningar.
 - Underhållsskuld öppna diken:** Ca 800 miljoner kr. Ref: egna beräkningar.
- Summa: cirka 55 miljarder kr**
-

13

Summering

”Kostnaden för lantbrukets gröna omställning är 80 till 85 miljarder i investeringar och 10 - 11 miljarder i kostnader för årliga åtgärder.”

14

Jordbrukets ekonomi

- Långsiktig lönsamhet måste förstärkas
- Livsmedelsstrategin: Svensk produktion ska öka
- Buffert mot skördevariationer behövs
- Grundförstärkning av lönsamheten krävs
- Målbild: Företagsinkomst minst på 2021 års nivå

Lantbrukarnas Riksförbund

15

Analys

Investeringar 80 - 85 miljarder
Årliga åtgärder 10 - 11 miljarder

Antag årskostnad investeringar = 15%
(ränta, avskrivning, underhåll)
 $0,15 \cdot 80 - 85 = 12 - 12,75$ miljarder/år

Totalt: ca 10,5 + ca 12,5 = 23 miljarder/år

Lantbrukarnas Riksförbund | 16

16

Finansiering

- Lantbrukaren** – investeringar som behövs för fortsatt produktion
- Marknaden** – matpriserna måste bära huvuddel av kostnader för hållbar konsumtion och produktion
- Staten och EU** – politiken behöver stimulera omställning och kollektiva nyttigheter
- Bankerna** – beredskap att låna ut kapital för grön omställning

Lantbrukarnas Riksförbund | 17

17

Exempel, beting ca 20 mdr SEK

Befintlig finansiering via jordbruks- och klimatpolitik (miljarder SEK/år)

- CAP 2-2,5
- Klimatklivet 1
- Återbetalning dieselskatt 1

Summa 4-4,5

Framtida behov ytterligare 5 miljarder per år
Återstår för marknaden cirka 10 miljarder SEK/år

Lantbrukarnas Riksförbund

18

Modell för finansiering av grön omställning

Finansiering av grön omställning, miljarder kr	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Politiska betalningar 2023	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Extra politiska betalningar	0	1	2	3	4	5	5	5	5	5	5	5
Ökade marknadsintäkter	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Summa	4	6	9	11	13	15	16	17	17	18	19	20

Lantbrukarnas Riksförbund | 19

19

Modell för finansiering av grön omställning

Lantbrukarnas Riksförbund | 20

20

Vad får jag för pengarna?

”Du får 5 700 nya jobb, 800 miljoner i skatteintäkter, cirka 70 000 av den rödlistade sånglärkan, 83 000 hektar naturbetesmarker, fossilfri mat och mycket mer i det som är Sveriges viktigaste gröna omställning.”

Lantbrukarnas Riksförbund | 21

21

Brödlimpan kostar 26,95 kr i affären i november 2023. Bondens andel är 1 krona och åtta öre (4 %).

Kalkylexempel mikroskala

- Limpan väger 525 gram
- Det har gått cirka 350 gram mjölk.
- Mjölksbytet av vete är ca 80%
- Vetepriset är 2,75 kr / kg.

Lantbrukarnas Riksförbund

22

Ryms den gröna omställningen i den brödskivan?

Lantbrukarnas Riksförbund

23

1 Kostnad för att göra limpan fossilfri

- 25 öre Fossilfri gödsel
- 8 öre Kolinlagring med mellangröda
- 6 öre Biodrivmedel till traktorn
- Ytterligare en skiva, 39 öre bred.

Lantbrukarnas Riksförbund

24

2 Kostnad för att limpan ska gynna biologisk mångfald

2 öre Odlingsrutor åt sånglärka
3 öre Blommade kantzoner
2 öre Beetebanks.

Ytterligare en skiva 7 öre bred

25

3 Kostnad för att limpan ska gynna markhälsa och rent vatten

2 öre Gödsla med N-sensor
8 öre Strukturalka

En tredje skiva 10 öre bred

26

Summering: en brödlimpa från spannmålsodling som klarar samtliga hållbarhetsmål

39 öre. 1 Klimat/ energi
7 öre. 2 Biologisk mångfald
10 öre. 3 Mark-, vatten- och luftvård

Summa: 56 öre. Utöver odlarens nuvarande betalning på 108 öre.

27

28